

Raadsvoorstel

Zaaknummer: Z/22/067422
Datum collegebesluit: n.v.t.
Datum commissievergadering: donderdag 8 februari 2024
Datum raadsvergadering: donderdag 7 maart 2024

Soort Voorstel: Raadsvoorstel
Onderwerp: Rapport Rekenkamercommissie Onderzoek onderhoud wegen, bruggen en onderdoorgangen
Portefeuillehouder: Wethouder Schokker
Programma:

Kernboodschap: De rekenkamercommissie (RKC) heeft onderzoek gedaan naar het onderhoud van wegen, bruggen en onderdoorgangen. Doel was om verbeteruggesties te bieden over besluitvorming, organisatie en financiering van deze kapitaalgoederen. Hieruit komen 6 aanbevelingen voort waarover de raad een besluit neemt.

Bijlagen:

Beslispunten

1. De aanbevelingen over te nemen.
2. Het college te verzoeken voor de zomer de raad te informeren over de wijze waarop invulling gegeven kan worden aan de aanbevelingen.

Relatie met:

- Agendapunt: *(bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)*
- Toezegging:
- Amendement/motie:
- Schriftelijke vragen:

Onderwerp

Rapport Rekenkamercommissie Onderzoek onderhoud wegen, bruggen en onderdoorgangen

Aanleiding onderzoek

Wegen, bruggen en onderdoorgangen behoren tot de gemeentelijke kapitaalgoederen. De kosten van gemeentelijke kapitaalgoederen vormen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke begroting. Gemeenten hebben daarin geen onbeperkte financiële ruimte: elke keuze nú heeft gevolgen voor de financiën op een later moment en voor het voorzieningenniveau voor de gebruikers.

Inzicht in kapitaalgoederen is dus belangrijk; in de fysieke staat, het beleid en de financiële gevolgen ervan. Daarom heeft de Rekenkamercommissie het thema kapitaalgoederen opgenomen in haar onderzoeksplannen voor 2021-2022 en 2023-2024.

Het onderzoek naar het onderhoud aan wegen, bruggen en onderdoorgangen is het tweede binnen het thema kapitaalgoederen. Eerder vond een onderzoek plaats naar onderwijshuisvesting.

Daarnaast komt het onderzoek voort uit een wens van raadsleden, geuit tijdens het overleg tussen de Rekenkamercommissie en de leden van haar klankbordgroep.

Doel onderzoek

Het doel is om inzicht en verbeter suggesties te bieden omtrent de besluitvorming, organisatie, financiering en monitoring van het onderhoud aan wegen, bruggen en onderdoorgangen.

Uitvoering onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd door het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB). Van juli 2022 tot en met februari 2023 heeft dit onderzoeksbureau:

- > documenten bestudeerd zoals beleidsvisies, begrotingen, verordeningen en beheerplannen;
- > verdiepende gesprekken gevoerd met ambtenaren en verantwoordelijke wethouders;
- > gesprekken gevoerd met partijen uit de infrasector;
- > de verzamelde informatie geanalyseerd en verwerkt, en daarover gerapporteerd.

Conclusies

De gemeenteraden stellen beheerplannen vast, en worden geïnformeerd over de voortgang en realisatie van grotere onderhoudsprojecten.

De gemeenten hebben de organisatie van het onderhoud aan wegen, bruggen en onderdoorgangen adequaat ingedeeld, maar wel op verschillende wijzen. Alle vier de gemeenten hebben moeite om voor dit onderwerp voldoende geschikt personeel te behouden en aan te trekken.

Waar gemeenten regelmatig het ambitieniveau voor de technische kwaliteit van de openbare ruimte veranderen, ontstaat onduidelijkheid. Dit kan een efficiënte uitvoering van het onderhoud bemoeilijken.

Daarnaast lijkt er soms sprake te zijn van een (te) beperkte afweging bij het wijzigen van het ambitieniveau, zoals in Wassenaar en Voorschoten. Want een besparing op korte termijn kan leiden tot hogere kosten op lange(re) termijn.

De gemeenten komen op een vergelijkbare wijze tot hun beheer- en onderhoudsplannen. Deze geven een goed beeld van de onderhoudstoestand van de

wegen, bruggen en onderdoorgangen.

De onderhoudsplannen van de verschillende beheerdisciplines (zoals wegen, bruggen, onderdoorgangen, riolering en groen) worden steeds meer op elkaar afgestemd.

De gemeenten hebben grip op de kosten van regulier onderhoud. Maar zij reserveren soms te weinig middelen voor het bereiken van een bepaald ambitieniveau, terwijl de kosten daarvan bij hen bekend zijn.

Voor de gemeenten is het lastig om maatschappelijke doelstellingen (leefbaarheid, duurzaamheid, klimaatbestendigheid) te concretiseren in onderhoudsmaatregelen en benodigde budgetten.

De gemeenten voeren weinig systematische nacalculaties uit, alsmede evaluaties van projecten en beleidsplannen.

Bij minder ingrijpende onderhoudswerkzaamheden worden omwonenden en bedrijven geïnformeerd. En bij meer ingrijpende onderhoudswerkzaamheden wordt vaak een participatietraject georganiseerd. Ook vindt er dan afstemming plaats met andere wegbeheerders.

Maar verdere samenwerking tussen gemeenten – uitgezonderd tussen Wassenaar en Voorschoten – gebeurt weinig.

Aanbevelingen

Verzoek uw college van burgemeester en wethouders om:

- 1) een standvastige koers te volgen met betrekking tot het ambitieniveau voor de technische kwaliteit van de openbare ruimte;
- 2) inzichtelijk te maken wat op lange termijn de kosten en opbrengsten zijn van de keuzes voor ambitieniveaus (vooral voor Wassenaar en Voorschoten) en maatschappelijke doelstellingen;
- 3) in onderhouds- en beheersplannen van de gemeente dezelfde uitgangspunten te hanteren, zodat kostenramingen beter vergelijkbaar en meer betrouwbaar worden;
- 4) te zorgen voor monitoring bij de stap naar integraal werken (vooral voor Oegstgeest);
- 5) de gemeenteraad frequent te informeren over de voortgang van het onderhoudsprogramma;
- 6) kennisdeling te stimuleren tussen gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving, concretiseren van maatschappelijke doelstellingen, omgaan met uitvoeringsproblemen, of nieuwe ontwikkelingen zoals aanpassing aan klimaatverandering.

Bespreking rapport in de commissie WRG van 8 februari 2024

De commissie focuste het gesprek vooral op aanbevelingen 1 en 2. Deze gaan over het ambitieniveau voor het onderhoud. Niet alle fracties voelen ervoor om het ambitieniveau te verhogen, maar dat is ook niet het besluit dat nu voorligt. Een aantal fracties wil het wijzigen van het ambitieniveau en de (financiële) gevolgen daarvan wel graag bespreken. De wethouder geeft aan in kaart te willen brengen wat de voor- en nadelen zijn van het wijzigen van het ambitieniveau, nadat de raad heeft besloten de aanbevelingen over te nemen.

Commissie Wonen, Ruimte en Groen,
8 februari 2024

Besluit

Zaaknummer: Z/22/067422/

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelezen het de brief van de Rekenkamercommissie en het rapport onderhoud wegen, bruggen en onderdoorgangen, d.d. 22 juni 2023;

Gehoord de bespreking in de commissie Wonen, Ruimt en Groen van 8 februari 2024,

besluit:

1. De aanbevelingen over te nemen,
2. Het college te verzoeken voor de zomer de raad te informeren over de wijze waarop invulling gegeven kan worden aan de aanbevelingen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 7 maart 2024.

de griffier,

de voorzitter,

Drs. B.J. Urban

Drs. N. Stemerding